

SOCIETAT

Els cartells polítics de l'esquerra radical

La Revolta feta art

Tot serveix: un cartell de cinema, una campanya institucional o una campanya de l'ONCE. Jodie Foster contra la Llei Corcuera, en *El silenci dels corcueros*; José Amedo, un *intocable* més d'Eliot Ness; Felipe González, d'Al Capone... És la màgia de la fotocomposició. I tot quadra.

Quan el cartell polític havia perdut el seu eficaç paper d'eina d'exaltació, de participació, de menyspreu de l'enemic, d'enfortiment de conviccions i havia esdevingut, al cap i a la fi, una eina purament electoral, apareix *El silenci dels corcueros*.

Un cartell de cinema en què l'actriu Jodie Foster és silenciada per un carnet d'identitat espanyol que li tapa la boca. "Basada en l'esgarrifosa Llei de Seguretat Ciutadana" n'és el subtítol. Protagonistes: Felipe González, Jordi Pujol i V. González Lizondo. Crèdits: "Una pel·lícula produïda per DGS Films/Amb joves, immigrants, feministes, manifestants, sindicalistes intel·lectuals i gent d'esquerra en el paper de víctimes propiciatòries/Escrita i dirigida per José Luís Corcuera/Fotografia de J.M. Mohedano/Música de Narcís Serra/Efectes especials d'Amedo&Domínguez/Vestuari de Pilar Miró/Decorats de Roca&Junyent. Una distribució Obiols&Lerma". Un

cartell signat per Revolta. I a l'esquerra, òbviament, un estel vermell de cinc puntes.

Era, ni més ni menys, la convocatòria per a una manifestació contra la Llei Corcuera que va tenir lloc a Barcelona el 15 de desembre passat. Ideologia a banda, és difícil passar de llarg davant un cartell d'aquesta mena. Quasi tant com d'evitar un somriure.

Revolta recupera, amb aquest primer cartell, la fama que tenia el MCC (Moviment Comunista de Catalunya) en l'elaboració de cartells polítics impressionants, tant des del punt de vista visual, com del text. Recupera, en definitiva, el cartell polític com a suport d'un missatge radical dirigit sempre al poder. Un luxe que tal vegada només es poden permetre els partits d'esquerra radical.

MATERIAL DE SEGONA MÀ

Tot val: des d'un cartell de cinema fins a una campanya publicitària qualsevol. I

la tècnica de fotomuntatge s'encarrega de la resta. Així, doncs, la trampa és a punt. Es tracta d'ironitzar sobre el *status quo* introduint-hi punts d'humor. I sovint, girar la publicitat institucional. És "la imaginació contra el poder".

"Som 6 milions", "La feina ben feta no té fronteres", "Això no és vida", "Catalunya neta" o "Fes salut", són campanyes en què les institucions inverteixen milions de pessetes per a transformar la societat de la qual s'han apoderat, amb l'objectiu de sensibilitzar-la. Missatges amb efecte *bumerang*, si tenim en compte que l'esquerra radical els aprofita, injectant-los una certa dosi de càrrega crítica. "Vota net" o "Fes salut. No votis", són els resultats de dues campanyes per l'abstenció en les eleccions autonòmiques al Principat de Catalunya.

L'EXEMPLE BASC

La idea original d'utilitzar un cartell cinematogràfic, com el d'*El silenci dels*

corcueros, és importada del País Basc. El EMK (Moviment Comunista d'Euskadi), partit federat al MCC, va reutilitzar, fa cinc anys, per primer cop un cartell d'una pel·lícula estrella d'aleshores: *Els Intocables*. Així, un tema tan seriós com són els GAL, era reflectit en una transformació del cartell esmentat, del qual José Amedo era el protagonista, com un integrant més de la banda d'Eliot Ness. I al rerefons, una imatge i una frase d'Al Capone eren substituïdes per Felipe González, amb una frase real del president del govern espanyol sobre el tema: "No existen pruebas ni existirán

jamás...". La figureta d'un gos feia el paper d'Oscar de Hollywood, amb la llegenda "Premi del Festival de Canes" —així, amb una sola ena—, perquè *txakur* ('gos' en èuscar) és com anomenen la policia al País Basc.

El cartell de la pel·lícula *Batman* va ser la "víctima" següent del fotomuntatge: un tricorni al cap el va convertir en *Pazman*.

L'ONCE tampoc no es va salvar de la crema, i un 8 de març, Dia Internacional de la Dona, li va tocar el torn a la seva campanya "Encara que sigui cec"... "Farà esport", "Tindrà estudis"... il.lus-

1+1 = Revolta

La LCR (Lliga Comunista Revolucionària) i el MCC (Moviment Comunista de Catalunya) feren l'any 83 un intent d'aproximació que es va accentuar l'any 88, però no es va concretar en res fins a l'any 90, quan va començar el procés d'unificació, acabat el 9 de novembre de l'any passat.

"Revolta és l'organització resultant d'aquesta unificació, que té, des del seu naixement, aspiracions d'alliberament nacional. Cal dir que el nom va ser aprovat per majoria en els tres congressos: Principat, País Valencià i les Illes balears", afirma Paulino Rodríguez, membre del consell nacional de Revolta. I afegeix: "El fet que siguem una organització federada amb altres del marc estatal, no contradiu res. Això és conseqüència d'una doble preocupació històrica: ser part activa dels processos d'alliberament nacional i, alhora, buscar formes de vinculació solidària i de treball comú amb altres zones de l'estat. És cert que aquesta conclusió no ha estat, a vegades, ben entesa en alguns sectors, pels quals la lluita per l'alliberament nacional és un component principal, i això ha comportat dificultats d'entesa. Ara, mantenim lligams d'articulació amb les altres zones dels Països Catalans, que es tradueix en una revista comuna, *Demà*, i amb trobades regulars per compartir línies de treball". I tot immers en una imprescindible revisió i renovació dels vells postulats. O noves respostes, que és quasi el mateix.

J.M.

trada amb la foto d'un nadó. Meta-morfosi: "Encara que sigui nena..."

Un membre de l'equip gràfic d'EMK explica que "per a una persona, a qui agradi de fer cartells polítics, fer-ne per al PNB o per a CiU és relativament avorrit, però fer-ne per a un grup marginal, trencador, és molt més divertit, perquè només disposem del cartell com a mitjà.

Així, et col·loques davant el compromís de fer una cosa potent per comunicar idees fortes. És un tipus de comunicació agressiva en el fons i en la forma, per parlar, sobretot, contra el poder. I això dona molt de joc. S'ha dir, en descàrrec de la gent que fa publicitat pel poder, que aquesta no pot ser agressiva amb el ciutadà; però el ciutadà sí que pot defensar-se del poder d'una manera més aïrosa".

Fins a quin punt pot arribar la ironia i la frivolitació d'alguns temes apareix en un cartell sobre la famosa vaga general del 14-D, on veiem dotze personatges sota el lema "Diuen que hi ha alguna gent que no anirà a la vaga del dia 14". Emiliano Revilla, acabat d'alliberar per

Ferran Fernàndez, de l'equip de disseny de Revolta: "S'han d'aprofitar els materials que el mateix sistema et proporciona"

Si tres o quatre setmanes després d'haver anat al cinema a patir amb la mirada d'Anthony Hopkins en *El silenci de los corderos*, et trobes el cartell de la pel·lícula per totes les parets i el que et proposa és d'assistir a una manifestació contra la Llei Corcuera se't desperta, com a mínim, la curiositat. Has caigut en la trampa.

"Un cartell com el d'*El silenci dels corderos* no inventa res, però trenca en el camp de la propaganda política perquè transgredeix una imatge recent retinguda en la memòria amb un altre missatge". Ho diu Ferran Fernàndez, membre de l'equip de disseny de Revolta.

—Vol dir que no és original reutilitzar aquest material?

—És original en la mesura que impacta i en la mesura que trenca la monotonia oficial.

—El cinema és una font inesgotable?

—Utilitzar cartells de cinema és una qüestió d'oportunisme, en el bon sentit de la paraula. Sempre ha estat una font inesgotable de referència per a la publicitat, que curiosament s'ha utilitzat molt en espots, i molt poc en cartellisme. Nosaltres hem utilitzat directament els cartells de cinema. Des de sempre hem fet fotomuntatge, però és més que res per manca de mitjans. Però no sols hi ha el cinema, nosaltres utilitzem qualsevol cosa. En aquest sentit, aprofitem els reclams que hi ha al carrer i que ens proporciona el sistema mateix. Girem la publicitat institucional. Si tens la sort que abans hi ha hagut una forta campanya de TV, ràdio, tanques publicitàries... tens l'èxit pràcticament assegurat. Hem de reconèixer que la gent del País Basc són els nostres mestres en aquest aspecte. **J.M.**

ETA al bell mig de Madrid després de vuit mesos de segrest, argumentava: "És que tinc molta feina endarrerida".

Es tracta de donar al cartell polític un

caire lúdic, defugint l'aspecte tremendis-ta dels problemes socials. Tot un privilegi.

Joan Mari

TEATRE PRINCIPAL

DIES 22, 24 i 26 GENER

1 9 9 2

OPERA

COR DE VALÈNCIA / ORQUESTRA SIMFÒNICA DE VALÈNCIA
 Direcció musical: BERTRAND DE BILLY / Direcció Escènica: EMILIO SAGI
 Producció del Festival de Glyndebourne, propietat del Teatro Lírico Nacional LA ZARZUELA
 Amb la col·laboració tècnica de l'Àrea de Música de l'IVAEEM

Música 92
 GENERALITAT VALENCIANA
 DEPARTAMENT DE CULTURA, ESPORTS I TURISME

TEATRO DE VALÈNCIA
 IVAEEM
 GENERALITAT VALENCIANA

amb el suport de
CANAL 9 RÀDIO